

JOHN P. DRUMMER

A TRIANON- KÜLDETÉS



JOHN P. DRUMMER

A TRIANON-KÜLDETÉS

regény

PROLÓGUS

Monostory professzor a falióra digitális kijelzőjére pillantott. Egy perc múlva négy. Szíve a torkában dobogott. Ha most sikerül, akkor már minden rendben lesz.

Szinte gyermeki izgalmat érzett, olyasfélét, mint karácsonykor ajándékbontás előtt, amikor jól tudta, hogy az annyira áhított ajándékot fogja kapni. Ezek az ő esetében sosem kisautót, játékkatonákat vagy hasonló szokványos ajándékokat jelentettek, sokkal inkább olyan elektromos szerkezeteket, amelyekkel kielégíthette csillapíthatatlan műszaki kíváncsiságát.

Gyermekkorától kezdve arra készült, hogy fel fog találni valami fontosat. Erre minden esélye megvolt: iskolatársai közül messze kimagaslott éles eszével és tudásszomjával. Tízéves korára a háztartásban szinte bármilyen elektromos gépet megjavított, és jó pénzt keresett azzal, hogy a környékbeliek hozzá hordták az elromlott gépeiket javításra. Tizenkét évesen egy alkalommal a menet közben lepukkant városi buszt javította meg, miután a hivatásos szerelők a helyszínen nem boldogultak vele. Tizenöt évesen elektromos kisautót épített magának – amelynek hegesztési munkáit is maga végezte –, és amelyet végül a készítésébe investált pénz hússzorosáért adott tovább a környékbeli maffiavezér fiának.

De bármivel is nyugőzte le családját és ismerőseit, legbelül mindig ott munkálkodott benne a gondolat: valami fontosat kell létrehoznia.

A műszaki egyetemet korengedménnyel végezte, majd tanulmányai befejeztével az egyetemen maradt, először tanársegédként, később adjunktusként, majd docensként, ezután kutatónak állt.

Az idő manipulálása mindig is megmozgatta a fantáziáját. Már egyetemi évei alatt áttanulmányozta a téma elméletével foglalkozó összes szakirodalmat, és elkezdte kidolgozni azokat a saját alapelveit, amelyek lehetővé teszik számára, hogy játsszon az idővel.

A technikai megvalósításra, az új alapelvek gyakorlatba ültetésére azonban csak évekkel később nyílt alkalma. A kutatásokat kezdetben saját zsebből próbálta finanszírozni – így igyekezett a munkát titokban tartani, nehogy valaki idő előtt rátegye a kezét formálódó találmányára, ám így a munka keservesen lassan haladt. Amikor magasabb körökben kezdett támogatás után nézni, a projekt igen hamar a hadsereg érdeklődési körébe került.

Innentől kezdve a kísérletek és a találmány fejlesztése szigorú titokban zajlottak, amit voltaképpen egyáltalán nem bánt, főleg, hogy a pénzügyi támogatás folyamatossá tette a munkát. Menet közben megbékélt a gondolattal, hogy a támogatással együtt jár az elvárás és a kontroll is, és belátta, hogy ennek a munkának úgysem jutna a végére egyedül.

És most, ötvenegy évesen, annyi esztendő fáradságos és embert próbáló munkája után ott állt a laboratóriumban a megalkotott szerkezettel, élete fő művével, és arra várt, hogy eljőjjön a 16 óra – az igazság pillanata.

Bár az eddigi kísérletek – oly sok év változó sikerű próbálkozásai után – jó eredményekkel zárultak, mégis ez a mostani teszt volt a vízvonal pont. Ha ez sikerül, innen a többi már részletkérdés. Ha nem sikerül, újabb, akár évekig tartó fejlesztés és kísérletezés következhet, sok mindent teljesen előlről kell kezdeni, és az is kétségessé válik, megéri-e egyáltalán, hogy lássa művét elkészülni. Volt hát tétje a mai napnak.

Minden készen állt; a sarokban álló kamera minden történést rögzített.

Az óra 15.59-ről 16.00-ra váltott.

Az asztal sima felületén szikra pattant. A levegőt elektromosság töltötte meg. Az első szikrát újabbak követték, pattogó, sercegő hangjuk mind sűrűbbé vált, kisvártatva betöltötték az egész szobát. A sístergés hirtelen elektromos kisülés hangjába fordult, a szikrák ragyogó fénygömbbé egyesültek, majd vakító villanás töltötte be a szobát. Azután csend lett.

A professzor megbabonázva nézte a jelenetet. Amikor minden elcsendesedett, még állt, és az asztalt bámulta, amely már nem volt üres. Az asztal lapján kisméretű, leragasztott kartondoboz állt.

Dobogó szívvel az asztalhoz lépett, nagy levegőt vett, és bontani kezdte a papírdoboz ragasztását. Felnyitotta a tetejét és belenézett. Éppen azt látta benne, amire számított: egy fehér műanyag dobozt gumiszalaggal átfogva, a gumi alatt összehajtogatott papírlapot. A műanyag dobozt kiemelte a kartonból és az asztalra tette. Érezte, hogy a siker küszöbén áll, de még látnia kellett, a doboz belsejében is azt találja-e, amire számít.

Felnyitotta a műanyag doboz tetejét. A dobozban egy fehér egér ült; érzékelvén, hogy a doboztetőt leemelték a feje fölül, orrát szaglászva emelte az ég felé.

A professzor legszívesebben felkiáltott volna féktelen örömében, úgy érezte, belsejét szétveti a boldogság. Bár az egeret alapos vizsgálatoknak kellett még alávetni, mégis tudta: az áttörés megvolt. Ezek után az összehajtott papírlap már nem okozhatott meglepetést. Bár jól tudta, mi van ráírva, azért kézbe vette és kihajtogatta.

A papírlapon vastag filctollal írva mindössze ennyi állt: „A kísérlet sikerült. Gratulálok!”

ELSŐ FEJEZET

1.

Dr. Hegedűs András altábornagy¹, a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokságának vezetője a tárgyaló felé tartott. A találkozó délelőtt tizenegyre volt megbeszélve, és addig volt még két-három perce, de nem szeretett késni. Nem sietett, de az igazság az volt, hogy napok óta türelmetlenül várt erre a megbeszélésre. Sőt, ha igazán őszintén magába nézett, tudta, hogy a találkozóra valójában évtizedek óta várt.

Voltaképpen mindig is katona akart lenni. Gyermekként a fegyelmezetten vonuló, egyenruhás honvédek és a sorban gördülő olajzöld, páncélozott katonai járművek látványa nyűgözte le, így számára a legjobb szórakozást már kisfiúként is a katonai parádékon való részvétel jelentette. Később a katonáktól elvárt fegyelmezettség, szervezettség és a velük szemben támasztott követelményeknek minden körülmények között megfelelni akarás vonzotta. Ezért már kamaszkorától tudatosan készült a hivatásos katonai pályára.

Érettségi után a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán gépesített lövésztisztként végzett hadnagyi rendfokozatban, évekkel később a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiáról már századosként került ki. A Vezérkari Akadémia elvégzése után ezredessé léptették elő, ezután évekig a Tolna Megyei Hadkiegészítési Parancsnokság parancsnokaként dolgozott Szekszárdon. Tartásával és tekintélyével, erős baritonjával és jó szónoki képességével rendszeresen kivívta beosztottjai szimpátiáját. Munkájában precíz és többnyire maximalista volt, így bárhol teljesített is szolgálatot, feljebbvalói mindig elégedettek voltak

1 altábornagy: a második legmagasabb katonai rendfokozat a Magyar Honvédségnél, a vezérezredes után

a munkájával – amihez azért hozzájárult őszinte, egyenes, ugyanakkor sosem barátságtalan modora is. Nem is okozott számára nehézséget, hogy a ranglétrán egyre feljebb lépjen. A székesfehérvári székhelyű Összhaderőnemi Parancsnokság élére három évvel ezelőtt, ötvennyolc évesen nevezték ki, miután altábornagyi előléptetésére sor került.

Katona létére nem volt híve a fölösleges háborúskodásnak és vérontásnak, de kimondottan hősiesnek tartotta a gondolatot, hogy ha kell, az ember a haza védelmének oltárán áldozza az életét. A katonáskodásban sokkal inkább a stratégiai, taktikai játszma vonzotta, mintsem az öldöklés és pusztítás.

– Megjött? – kérdezte a titkárnőt, amikor belépett a tárgyaló előterébe.

– Igen. A tárgyalóban várja önt. Kávét vihetek önnek is?

– Igen, köszönöm. – Az altábornagy nem volt ideges típus, de most be kellett ismernie magának, hogy izgul kissé. Megigazította szolgálati egyenruháját, jobb kezével beletürt rövid, őszes hajába, és belépett a tárgyalóba.

Jöttére Monostory professzor felállt és elmosolyodott. Az altábornagy viszonzta a mosolyt, a professzorhoz lépett és kezét nyújtott. Az ovális, tölgyszínű tárgyalóasztal két oldalán foglaltak helyet.

– Örülök, hogy látom – kezdte az altábornagy, kényelmesen hátradőlve a székén. – Hogy van mostanában? – Bár nem volt híve a fölösleges beszédnek, ez alkalommal szükségét érezte, hogy lefussa a tiszteletköröket és ne térjen rá rögtön a tárgyra, legalább addig, amíg a titkárnő megjön a kávéval.

– Szorgos munkával telnek a hetek – válaszolt könnyedén a professzor. Szerette megadni a módját a dolgoknak, és örült neki, hogy az altábornagy nem rohanja le egyből a lényeggel. – A kísérletek mellett dolgozom még néhány kisebb találmányon, és próbálok időt szakítani a családra is. A fiamnak megígértem, hogy elmegyünk harcsára horgászni. Persze hogy mikor, még nem tudom...

– Engem is apám vitt horgászni annak idején... – mondta az altábornagy, és úgy döntött, megenged magának egy kis nosztalgiát. – Sosem felejttem el azt az izgalmat, amikor horogra kaptam egy nagyobb pontyot vagy süllőt. Az ember a boton keresztül a kezében érzi a küzdő hal minden rezdülését, még mielőtt egyáltalán meglátná, milyen és mekkora hallal van dolga – mélézott mosolyogva. A professzor egyetértően bólogatott.

Az altábornagy és a professzor jó ideje ismerték már egymást, munkakapcsolatuk hosszú évekre nyúlt vissza. Kapcsolatuk mégis inkább hivatalos volt mint baráti, azzal együtt, hogy kölcsönösen nagyra becsülték egymást és egymás munkáját.

Kopogtak az ajtón, a titkárnő lépett be. A tálcat a csészékkel, tejjel, cukorral, kiskanalakkal az asztalra tette.

– Segíthetek még valamiben, altábornagy úr? – kérdezte, mielőtt megfordult volna, hogy elhagyja a tárgyalót.

– Igen. Kérem, senki ne zavarjon, amíg a professzor úrral tárgyalunk.

– Értem, rendben – mosolygott a titkárnő, és kiment a szobából.

Amint az ajtó becsukódott, az altábornagy előredőlt az asztal felett. Arca feszült érdeklődéssel fordult a professzor felé.

– Nos, professzor úr, térjünk a lényegre. Vannak jó hírei, működik? Használható? – kérdezte szinte türelmetlenül. A professzor arca is komolyra váltott.

– A tesztfázisnak gyakorlatilag a végére értünk. Elvégeztük a kísérleteket kisebb tárgyakon, élőlényeken is, a múltba és a jövőbe egyaránt. Bizonyára emlékszik, hogy korábban voltak kételyeim és aggályaim a szerkezettel, annak hatókörével, teljesítményével és megbízhatóságával kapcsolatban. Mostanra viszont azt kell, hogy mondjam, a gép minden jel szerint teljes mértékben működik, és gyakorlatilag készen áll a felhasználásra.

Az altábornagy arcán széles mosoly terült szét. Elvette az egyik csésze kávé, kockacukrot pottyantott bele és meglocsolta némi tejjel.

– Őszintén reméltem, hogy ezt fogom hallani – dőlt hátra megkönnyebbülten, kávéját kevergetve. – Tehát bevethető.

– Nincs okom az ellenkezőjét állítani. – A professzor is a kávécsészéért nyúlt, és egy kevés tejet adott hozzá. Egy hajtásra kiitta az egészet.

– Köszönöm, professzor – mondta őszinte örömmel a hangjában az altábornagy. Gondolatai máris továbbcikáztak, szőtték, alakították a tervet, amiről egykor csak ábrándozott, ám amely a professzor találmánya jóvoltából kezdett elérhető közelségbe kerülni. A professzor mintha olvasott volna a gondolataiban.

– Altábornagy úr, hadd kérdezzem meg: van konkrét tervük, mire használnák a gépet?

– Igen, van.

– És beavatna?

– Sajnálom, de egyelőre nem tehetem. Annyit azért mondhatok, hogy a későbbiekben feltétlenül számítunk a segítségére. Ön nélkül nem is menne a dolog. Akkor természetesen be lesz avatva a részletekbe is.

A professzor elgondolkodva bólogatott.

– Kérdeznék valamit – folytatta a parancsnok. – Használható a gépe nagyobb objektumok küldésére is?

– Mire gondol? – kérdezte a professzor. – Ember méretű tárgyak?

– Sokkal nagyobb. Inkább egy házra gondolok. Tud akkora szerkezetet építeni, amivel egy ház méretű tárgyat tudunk útnak indítani?

– Egy házat...? – A professzor gondolkodóba esett. – Úgy vélem, igen – mondta végül. – De még nem próbálkoztunk

ilyesmivel. A szerkezetet meg lehet építeni gyakorlatilag bármekkora méretben, akkorában is, hogy egy ház méretű tárggyal elbírjon, de a művelet természetesen sokkal több energiát igényel. Akkora kondenzátorokat kell beleépíteni, hogy a feltöltésük önmagában jelentős időbe telik.

– Rendben. Arra kérem, professzor úr, kezdje el kidolgozni a részleteket egy akkora gép megépítéséhez, amivel egy jókora méretű házat is elküldhetünk. A pontos méreteket később még megadjuk.

– Tényleg egy házat akarnak vele a múltba vagy a jövőbe küldeni? – firtatta a professzor.

– Nem. – Az altábornagy nem mondott többet, a professzor pedig jobbnak látta nem kérdezni többet.

– Rendben, így lesz – felelte a professzor. – Pénz lesz rá?

– Igen, megoldjuk.

A professzor bólintott. Csend következett. Hol egymást nézték, hol a tárgyaló berendezési tárgyait, közben gondolatok futottak a fejükben. Végül a professzor törte meg a csendet.

– Segíthetek még valamiben, parancsnok úr?

– Azt hiszem, más most nincs. Nagyon köszönöm, hogy befáradt. Hálás vagyok a jó hírekért.

– Igazán nincs mit. Hívjon, ha szükség van rám. – A professzor felvette a kabátját és magához vette a táskáját. Kezet fogtak.

– Professzor, ugye nem kell mondanom, hogy a projekt továbbra is szigorúan bizalmas?

– Természetesen. Számíthat a diszkréciómra, ahogyan eddig is.

– Köszönöm.

A parancsnok a folyosóig kísérte vendégét, ahol a szolgálatos tiszt átvette a kíséretet. Mielőtt a professzor továbbindult, még egyszer jelentősegteljesen egymásra néztek.

A parancsnok tudta, a professzor csak sejtette, hogy olyasmire készülnek, amitől a világ már nem lesz ugyanaz.

2.

Az előadóterem ablakain vidáman ragyogott be a tavaszi napfény. Az egyetemi hallgatók közül többeket ez sokkal jobban érdekelt, mint az éppen zajló előadás I. László király hódító hadjáratairól, annak ellenére, hogy az előadó stílusa egyáltalán nem volt unalmas, sőt: ismertsége okán személye általában érdeklődésre tartott számot a hallgatók részéről. Dr. Szalay Endre közkedvelt tanár volt az egyetemen, ezen kívül népszerű történelmi ismeretterjesztő műsort vezetett a közszolgálati tévében, amit tanítványai is szívesen néztek. Könnyen érthető, laza, sokszor vicces előadói stílusa és baráti hozzáállása miatt a hallgatók körében népszerűségnek és szeretetnek örvendett, amit saját bevallása szerint is élvezett.

Sokan úgy gondolták róla, hogy megrögzött agglegény, ám az igazság az volt, hogy évekkal ezelőtt elvált, felnőtt fia már önálló életet élt, így negyvenhét évesen egyedül lakott, és a nők iránti vonzalmát alkalmi kapcsolatokkal elégítette ki. Jóvágású arcélével, göndör, őszes szálakkal keveredő barna tincseivel e tekintetben nem volt nehéz dolga.

Gimnazista kora óta történész akart lenni, különösképpen a magyar történelem érdekelt, így az egyetem elvégzése után e téma kutatásába vetette bele magát. Számos kitűnő minősítést kapott cikke jelent meg nemcsak a hazai, de a nemzetközi szakirodalomban is magyar történelmi témákról, így elég hamar komoly szakmai presztízssre tett szert, ám mivel ebből nem tudott megélni, egy idő után az ELTE Bölcsészettudományi Karán vállalt tanári állást, és hetente háromszor adott elő a történelem szakos hallgatóknak.

Az óra után a történész az irodája felé indult, amikor zsebében megsörrent a telefonja. Ismeretlen szám.

– Szalay Endre vagyok, tessék – mondta gépiesen a telefonba.

– Jó napot Szalay úr, Kissné Vágó Erzsébet vagyok a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokságának titkárságáról. Alkalmas most a hívásom?

A történész hirtelen nem tudott mit kezdeni a honvédségtől érkező hívással. Még csak katona sem volt; annak idején komoly nyombélfekéllyel küzdött, emiatt a szolgálat alól felmentették.

– Ööö, igen... – mondta óvatosan. – Miben segíthetek?

– A parancsnokság vezetője, Dr. Hegedűs András altábornagy úr megbízásából hívom önt. Az altábornagy úr arra kért, beszéljek meg a nevében egy találkozót önnel. – A titkárnő szünetet tartott, de mert a történész nem szólt semmit, folytatta. – Mikor lenne alkalmas önnek egy személyes találkozó a parancsnok úrral?

A történész még mindig nem tudta mire vélni a dolgot. Mit akarhat tőle a honvédség...?

– Megkérdezhetem, mivel kapcsolatban szeretne a parancsnok úr találkozni velem?

– Történelmi kérdésben szeretné az ön szakértői segítségét kérni. Többet sajnos én sem tudok, illetve annyit igen, hogy gondos mérlegelés után esett önre a választása.

– Ó értem – a történész megkönnyebbült. Akkor nem akarják utólag besorozni.

– Alkalmas lehet-e önnek – folytatta a titkárnő – a jövő hét kedd délután a személyes találkozóra?

– Nos, megnézem a naptáramat, egy pillanat türelmét kérem. – A történész elővette és lapozgatni kezdte kézi naptárát. Szinte minden kollégája a mobiltelefonjába írogatta teendőit és programjait, de ő ezt nem tudta megszokni. Inkább

maradt a régimódi, jól bevált kézi naptárnál. – Jövő hét kedd délután... hát, van egy programom kettő és fél négy között, de nem túl fontos, eltolhatom. A parancsnok úrnak melyik időpont lenne megfelelő?

– Délután három?

– Rendben. Úgy intézem, hogy ott lehessenek.

Még megkérte a titkárnőt, hogy sms-ben küldje át neki a pontos címet, majd elbúcsúztak és letették a telefont.

A történész elgondolkodva baktatott tovább az irodája felé.

3.

– Jó napot! Ööö... Dr. Hegedűs András... altábornaggyal van találkozóm háromkor – mondta a papírját lesve a kapusnak Dr. Szalay, miután megérkezett Székesfehérvárra, a Parancsnokság bejáratához.

– Jó napot kívánok! A személyi igazolványát szeretném elkérni. Rögtön felkísérik Önt a parancsnok úr irodájába – felelte az ügyeletes.

Kisvártatva egy szolgálati egyenruhás tiszt szólította meg, aki megkérte, hogy kövesse, így együtt indultak a lépcsők felé. Ahogy az utóbbi napokban folyamatosan, a történész most is azon gondolkodott, milyen történelmi tanácsra lehet szüksége tőle a honvédség egyik legmagasabb beosztású vezetőjének. A választ persze továbbra sem tudta.

Az emeletre érve balra fordultak. Nyolc-tíz méter után elérték az altábornagy titkárságának ajtaját, a tiszt bekopogott. Beléptek.

– Az altábornagy úr várja önt az irodájában – mondta a titkárnő, de ebben a pillanatban kinyílt az ajtó, és az

altábornagy lépett ki rajta. Odalépett a történészhez, és a kezét nyújtotta.

– Szalay doktor, Hegedűs András vagyok, üdvözlöm. Örülök, hogy megismerhetem, és köszönöm, hogy eljött – rázta meg a kezét szívélyesen.

– Én is örülök – válaszolta Szalay szűkszavúan, mosolyt erőltetve az arcára. Nem volt oda ezért a katonai környezetért.

– Kérem, fáradjon az irodámba – tessékelt a parancsnok a történészt. – Kávét, ásványvizet?

– Az ásványvíz jól esne, köszönöm. – A titkárnő a hűtőszekrény felé fordult.

Az irodában egy kisebb asztalt ültek körbe két oldalról, és néhány udvarias, semmitmondó gondolatot váltottak, amíg a titkárnő meg nem jelent az ásványvízes poharakkal.

– Köszönjük – mondta az altábornagy, és hozzátette: – Erzsébet, másnak most nem vagyok itt.

A titkárnő bólintott, és rájuk csukta az ajtót. Az altábornagy belekezdett.

– Szalay doktor, bár személyesen még nem ismerjük egymást, jó okom volt arra kérni, hogy fáradjon ide. Bízom benne, hogy a találkozóink végére ezt ön is így fogja gondolni.

– Miről lenne szó? A hölgy, aki felhívott, annyit mondott, hogy történelemmel kapcsolatos kérdésben van szüksége a segítségemre.

– Ez így van – nyugtázta a parancsnok. Néhány másodperc jelentőségeltjes szünet után így folytatta: – Arra kérem, készüljön fel, hogy olyasmit fog hallani, amire semmilyen körülmények között nem számít. Talán időre lesz szüksége, hogy megeméssze a hallottakat. Ez esetben rászánjuk a szükséges időt.

Szalay összevonta a szemöldökét. Ez meg mi a fene?

– Az akció, amelynek előkészítésén dolgozunk, és amellyel kapcsolatban a segítségét kérem – folytatta a parancsnok –, szigorúan bizalmas. Viszont elengedhetetlenül szükségünk van hozzá egy történész szakértőre. Minimálisra kellett csökkentenem annak kockázatát, hogy olyan embert avatok be a részletekbe, aki azután esetleg nemet mond. A néhány legnevesebb magyar történész életrajzát, szakterületeit és publikációit tanulmányoztam át, hogy megtaláljam azt, aki a legalkalmasabb lehet a feladatra, és akinél szinte biztos lehetek benne, hogy nem fogja elutasítani a rá bízott feladatot. Hosszas vizsgálódás után egyértelműen arra a következtetésre jutottam, hogy ön a megfelelő ember.

– Ez megtisztelő – mondta a történész. Kérdezni egyelőre nem mert. Az altábornagy folytatta.

– Az Ön szakterülete a magyar történelem, azon belül elsősorban a középkor. Több publikációja jelent meg a szakirodalomban történelmi folyamatok olyan részletes és újszerű elemzésével, amelyek nemzetközi elismerést vívtak ki önnek. És bár nem középkor, több ízben foglalkozott behatóan a trianoni békeszerződéssel, illetve annak előzményeivel és következményeivel. Jól mondom?

– Így van – bólintott a történész.

– Rendben. Még egy fontos dolgot tisztáznunk kell, Szalay doktor. Ha bármi abból, amit most elmondok önnek, napvilágra kerül, le fogjuk tagadni, az ön hírneve és szakmai becsülete pedig csorbát fog szenvedni. Mindezt csak elővigyázatosságból mondom.

Szalay úgy érezte, átverik. Segítséget kérnek, aztán ezzel fenyegetik?

– Ne haragudjon Hegedűs úr, de ön kérte, hogy jöjjenek ide. Ha ilyesmivel fenyeget, akár el is mehetek most rögtön!

– Nem fenyegetni akartam, sem megbántani. De ezt mindenképp tisztáznunk kellett. Ugyanakkor határozottan azt gondolom, nem fogja megbánni, hogy eljött.

– Nos, rendben – adta meg magát a történész. – Amit mond, köztünk marad.

– Helyes – mondta az altábornagy, és elhelyezkedett a székén, hogy nekikezdjen a lényegnek.

– Aligha kell önnek kiselőadást tartanom arról – mondta –, mennyi találmányt köszönhet a világ a magyaroknak. Golyóstoll, gyufa, telefonközpont, hologram, dinamó, hogy csak néhányat említsek.

– Színes tévé, Rubik-kocka – tette hozzá a történész.

– Úgy van. A jelenlegi akció kiindulópontja egy újabb magyar találmány. Tudnia kell, hogy egy magyar fizikazseni professzor, több évtizedes munkával, amit mellesleg a hadvezetés finanszírozott, megalkotta az első időgépet, amellyel a múltba és a jövőbe egyaránt utazni lehet.

A parancsnok megállt, és a történész arcát figyelte. Ám azon csupán értetlenség tükröződött; olyan, mint amikor egy társaságban valaki nem érti a róla elsütött viccet. Szalay az altábornagy arcát nézte, hátha elmosolyodik, és kiderül, hogy csak vicc az egész. De az csak nyugodtan nézte őt.

Szalayn nyugtalanság vett erőt. Ha a beszélgetést bárki mással folytatta volna, vagy feláll és elmegy, vagy nevetéssel nyugtázza a tréfát. De az altábornaggyal szemben egyik sem tűnt jó lépésnek.

– Időgép...? Hegedűs úr... – Jobb ötlete nem lévén igyekezett úgy tenni, mint akit nem lehet csak úgy megetetni valami maszlaggal, mert átlát a szitán. De a parancsnok továbbra sem szólt semmit. A történész elbizonytalanodott.

– Tényleg komolyan mondja...? – A parancsnok még mindig nem szólt, csupán bólintott. – Hát ez... nem is tudom, mit mondjak...

– Nem kell semmit mondania – szólalt meg az altábornagy. – Ha eljutunk odáig, maga is látni fogja a szerkezetet. Ezt csak azért mondtam el önnek, hogy jobban érthető legyen, miben

kell a segítsége. Van olyan kérdése, amit ha megválaszolok, segíték vele könnyebben megemészteni ezt a dolgot?

– Hát... nem is tudom... hogy működik?

– A működését nem ismerem, annyit tudok csak, hogy görbíti az időt. Ha majd találkozik a professzorral, minden bizonnyal többet tud önnek mondani erről.

– És... tényleg kipróbálták? Tényleg működik?

– Az összes fontos teszt lezajlott, és ezek alapján biztonsággal kijelenthető, hogy a gép működik. Az eddigi kísérletek ugyanakkor szorosan csak a működőképességet tesztelték, semmilyen komolyabb vagy jelentőséggel bíró időúgrásra nem került még sor a szerkezettel.

– Hú...! – A történész úgy döntött, hitelt ad az altábornagy szavainak, ha másért nem, azért, hogy megtudja, mi jön ezután. Érezte, hogy az időgép gondolata csodálkozással és izgalommal tölti el. Nagy levegőt vett, és kifújta.

– Nos, rendben, parancsnok úr. Időgép, értem. Hol jövök én a képbe?

Az altábornagy a történész arcán ezúttal feszült figyelmet és fokozódó kíváncsiságot látott. Ezt jó jelnek vette, így hát folytatta.

– Ami a dolog személyes részét illeti, mindig is érzékenyen érintett a magyarok sorsa. Tudja, Erdélyben születtem, egy kis faluban Szilágy megyében, Kolozsváron nőttem fel. A városban, mint ismeretes, manapság a lakosság aránya mintegy 80 százalék román és húsz százalék magyar. Így azzal együtt, hogy részese voltam a magyar közösség életének, nagyon sok román barátom is volt, sokukkal a mai napig tartom a kapcsolatot. Mégis, mindig eltöltött egyfajta szorongással azt látni, hogyan sorvad apránként a magyar kisebbség az egykor szinte színmagyar városban. Ugyanez nemcsak Erdély-szerte igaz, de a többi elcsatolt területen is, ahol a magyarok kisebbségben élnek. És a népesség sorvadása következtében a magyar kultúra lassú enyészétével is számolnunk kell ezeken a

területeken. Hogy mindez a kisebbségek jogait nem tisztelő törvények miatt vagy a beolvadás miatt történik, tulajdonképpen mindegy. Bezárt iskolák, idegen anyanyelvű – és szemléletű – oktatás, nem elégséges népszaporulat, betelepítések, satöbbi. És hogy mindez hogyan kapcsolódik a trianoni döntéshez, azt önnek nem kell részleteznem.

– Nem – erősítette meg a történész. Mivel látta, hogy az altábornagy még nem fejezte be, egyebet egyelőre nem fűzött hozzá. Hegedűs elszántan nézett a történészre.

– Egy olyan foltot akarok letörölni a magyar történelemről, amelynek soha nem szabadott volna megtörténnie.

Szalay csak most kezdte kapiskálni a dolgot. Szinte megszédült a gondolattól és a kínálkozó lehetőségtől.

– Az ön segítsége abban kell – mondta az altábornagy az asztalra tenyerelve –, hogy áttanulmányozza a magyar történelmet, és megtalálja benne azt a pontot, ahol ha katonailag beavatkozunk, Trianont soha meg nem történtté tehetjük!

Kimondatott. Az altábornagy és a történész ültek az asztal két oldalán, és egymást nézték. Hegedűs elszánt és bizakodó arccal, mint akinek már nincs semmi titkolnivalója, Szalay elképedten, még mindig próbálva felfogni mindazt, amit az imént hallott és amit mindez jelent.

Egy percig ültek így. Szalay fejében vadul cikáztak a gondolatok. De minél messzebbre jutott a gondolataival, annál több kérdése ötlött fel.

– Altábornagy úr! – szólalt meg végül. – Legelőször is, annak érdekében, hogy önt megnyugtassam, el kell mondanom: igen, jól választott. Én vagyok az ön embere. Elfogadom a feladatot, és meg fogom adni, amit kér. És igaza volt: megérte eljőnnöm.

Az altábornagy mosolygott.

– Ugyanakkor számos kérdés merül fel – folytatta Szalay. – Vegyük rögtön a dolog erkölcsi oldalát. Úgy gondolja, van

jogunk beleavatkozni a történelembe? Kovácsolhatunk ilyesfajta előnyt Magyarország számára a körülöttünk élő többi néppel szemben?

– Ha egyszerűen akarnék válaszolni, Szalay úr, akkor azt mondanám: mi találtuk fel az időgépet, ezért igen, megtehetjük. Ha más ország találta volna fel, akkor ők tennék meg azt, ami előnyös számukra, efelől ne legyen kétsége. De kicsit komolyabban véve a dolgot: az a véleményem, hogy a trianoni döntésnek a józan ész alapján nem szabadott volna megtörténnie. Sehol a világon, sehol a történelemben még közelítőleg sem találunk példát olyan szintű megtorlásra, oly mértékű területcsonkításra egy országgal szemben, mint amit Magyarországnak kellett elszenvednie az első világháború után. Úgy, hogy Magyarország még csak bűnös sem volt a háború kirobbanásában. És ez nem csak a magyarok elkeseredett és elfogult véleménye, számos ország történésze látja ezt ugyanígy. De megint olyasmiről magyarázok, amit ön sokkal jobban tud.

– Azért azt ne felejtjük el, altábornagy úr – válaszolt Szalay –, hogy ha nincs első világháború, ha nincs Trianon, Magyarország mai térképe akkor sem úgy nézne ki, mint a történelmi időkben.

– Mire gondol? – kérdezte az altábornagy.

– Bizonyos területek szinte biztosan leváltak volna előbb-utóbb. Horvát-Szlavónország például, ami nagyjából a mai Horvátország területe, csak azért volt része Magyarországnak, mert a XI. században folytatott területi hódítások során a magyar királyi seregek elfoglalták és Magyarországhoz csatolták. De Horvát-Szlavónország sosem volt igazán magyar terület. 1910-ben teljes lakosságának csupán négy százaléka volt magyar. Nem véletlen, hogy Magyarország történelme során gyakorlatilag mindvégig meglehetősen önállósággal rendelkező, autonóm területként működött. Szinte bizonyos, hogy valamikor a XX. század első felében világháború nélkül is önálló országgá alakultak volna. Vagy vegyük Szlovákiát. A honfoglaláskor már az Északi-Kárpátok karéjában éltek azok

a szláv népcsoportok, akikből idővel a szlovák nemzet kialakult. Nekik nem volt anyaországuk; a teljes nép egy másik ország – Magyarország – határain belül élt. Vajon kinek van joga eltagadni egy nemzettől, hogy azon a területen, ahol eredendően élnek, saját országukban élhessenek? Úgy vélem, a szlovák állam Trianon nélkül is létrejött volna. Az más kérdés – tette hozzá –, hogy ebben az esetben déli határa hol húzódna. Aligha ott, ahol most.

– Ebben minden bizonnyal igaza van, Szalay úr – mondta az altábornagy. – Mégis, mennyivel másképp nézne ki így a dolog, mint ahogyan végül Trianonban történt...!

– Ez vitathatatlan – értett egyet a történész.

Néhány másodpercig hallgattak, aztán Szalay újabb felvetéssel hozakodott elő.

– Hogy pontosan mi lesz a következménye a beavatkozásnak, nem láthatjuk előre. Mi van, ha a végeredmény a létrehozott, alternatív jelenben sokkal rosszabb lesz, mint a dolgok jelenlegi állása? Mi van, ha a dolgok olyan irányt vesznek, hogy végül nem is lesz Magyarország, és Kecskemét szlovák–szerb határátkelőhely lesz? És mondok még valamit – jutott hirtelen eszébe. – Ha a változtatás megtörténik, és mégsem olyan lesz, amilyennek elképzelik, nem lesz újabb dobásuk. Nem csak az országhatárok fognak változni; új realitás alakul ki, ahol nem biztos, hogy lesz feltaláló, nem biztos, hogy lesz időgép, így jó eséllyel lehetőség sem lesz arra, hogy a hibát kijavítsák. Tudja vállalni ezért a felelősséget?

Az altábornagy elgondolkodva nézett a történészre.

– Ne gondolja, hogy ez soha nem jutott eszembe. Sőt, ami azt illeti, elég sokáig tépelődtem rajta. Végül mégis arra jutottam: az egész akciót azért hajtjuk végre, legjobb tudásunk szerint, hogy kijavítsunk valamit, ami végletesen rosszul alakult. Úgy gondolom, ha bármi olyat megteszünk, amivel javítunk a múlton, az csak jobb irányba viheti a jelent. Egyébként ennek a forgatókönyvnek az esélye nem zárható ki. De ezt a kockázatot vállalnunk kell. – Az altábornagy felállt és

járkálni kezdett a szobában. – Egyébként ön a történész – tette hozzá. – Ha valaki, ön tudja kikövetkeztetni, hogy a beavatkozás milyen változásokat szül majd.

A történész nem felelt. Kis gondolkodás után inkább újabb témát vetett fel.

– És mi van, ha rossz kezekbe kerül a gép? Ha minden biztonsági intézkedés ellenére a terv kitudódik, és olyanok próbálják rátenni a kezüket az időgépre, akik kezébe soha nem szabadna kerülnie? Vagy mi van, ha a szomszédos országok tudomást szereznek róla? Meg fogja tudni oldani azt az eget verő nemzetközi felzúdulást, amit ez gerjeszteni fog?

– Biztosíthatom, hogy az időgép és a tervek nem fognak rossz kezekbe kerülni. A laboratórium, ahol a gépet fejlesztették és ahol jelenleg is található, szigorú katonai őrizet alatt áll. A tervekbe és előkészületekbe csak minimális számú embert vonunk be, csak azokat, akik feltétlenül szükségesek a sikeres végrehajtáshoz. A visszaküldendő csapat létszámát minimálisan tartjuk. Ha betartjuk a biztonsági előírásokat, nem lehet baj.

– És miért nem próbálnak inkább diplomáciai módszerekkel változtatni a múlton? – váltott hirtelen témát Szalay. – Információk átadásával, a megfelelő emberek meggyőzésével, esetleg egy-két rosszfiú likvidálásával? Miért muszáj egyből katonai csapást mérni, mészárolni, öldökölni? Nincs valami szelídebb megoldás?

Az altábornagy kurtán felnevetett, az asztalhoz sétált, és a történésszel szemben az asztal szélére támaszkodva így szólt:

– Bármilyen szomorú, barátom, de a történelem legdrámább, legfontosabb fordulópontjait, ahol az események elindultak egy jól meghatározott irányba, általában csaták, forradalmak jelzik. Nem mondom, hogy ennek mindig így kell lennie, de a múlt erről tanúskodik. A történelem valamely sorsdöntő fordulójánál végrehajtott kemény, határozott katonai beavatkozás tűnik a legbiztosabb módnak a változtatásra.

A történész ezzel nem okvetlenül értett egyet, de nem akart vitát nyitni.

– Katonai beavatkozásról beszél. Vissza tudnak küldeni az időben akkora csapatot, amellyel érdemleges változást lehet elérni? Egy ötfős osztag aligha szállhat szembe egy hadsereggel.

– Mint említettem, a csapat létszámát minimálisan akarjuk tartani, ám ne feledkezzék meg a technikai fejlődés nyújtotta előnyről. Mivel a beavatkozásra értelemszerűen a trianoni döntést megelőzően fog sor kerülni, ezen a téren legalább száz év előnyünk van. A mai haditechnikával felszerelve egy kisebb különítmény is olyan ütőképes lehet, hogy igenis jó eséllyel veheti fel a harcot egy nagyobb haderővel szemben is. Ez aligha jelent problémát. Persze a csapatot és a fegyverzetet okosan kell megválasztani.

– Értem – bólintott a történész. – És van már arról elképzelésük, hogy milyen haderőt akarnak felvonultatni?

– Ez nagyban függ öntől, Szalay úr – az altábornagy szája sarka kis mosolyra húzódott. – A pontos csapatlétszám, haditechnika és felszerelés attól függ, melyik az a történelmi esemény, ahová vissza kell menniük, és ott mivel néznek majd szembe.

– Vagy mivel néztek szembe – mondta maga elé Szalay.

– Tessék...? – Az altábornagy nem értette.

– Semmi, nem fontos. Jövő időt használt, pedig mindez a múltban történik.

Hegedűs röviden felnevetett. – Na igen.

– Altábornagy úr, még egy kérdés – vette fel újra a megbeszélés fonalát a történész. – Lesz-e rá mód, hogy a csapat visszatérjen? Van-e rá technikai lehetőség, hogy ne csak a múltba utazzanak, de feladatuk végeztével visszatérjenek a jelenbe, és lássák, mi lett a munkájuk eredménye?

– Ezzel a kérdéssel még nem foglalkoztunk, de a magam részéről tervezem, igen. Ha egy mód van rá, visszahozzuk a csapatot. Ez ügyben a professzorral kell egyeztetnünk.

– Csakhogy ha a katonái változtatnak a történelmen – vetette közbe Szalay –, ugyanide már biztosan nem jöhetnek vissza. Egy megváltozott jövő várja őket, amelyben lehet, hogy nincs helyük. Annyi előnyük lehet csak, hogy lássák a végeredményt, de a megszokott családjukat, barátait könnyen lehet, hogy nem találják többé.

– Kétségtelen – válaszolta az altábornagy. – Ezzel szembe kell néznünk. Nem csak a visszaküldött katonáknak, de magunknak is. A változásból azonban a társadalom egyetlen tagja sem fog észlelni semmit. Számukra az új realitás lesz a mindig is létezett valóság.

A történész ezen elgondolkodott. Ha az akció sikeres lesz, az ő élete sem lesz ugyanaz. Ha egyáltalán megszületik. Vajon az élete jobb vagy rosszabb lenne? Más nőt vesz feleségül, akivel nem válnak el, és együtt öregszenek meg boldogan? Vagy sosem születik gyermeke? Bár a mostani életével alapvetően elégedett volt, mégsem érezte túl nagy veszteségnek, ha a dolgok hirtelen másként alakulnának, és egy másik életben találná magát.

Felcsúszott gondolataiból, és felállt.

– Altábornagy úr, részemről ennyi. A feladatot megértettem.

A parancsnok bólintott.

– Kérem, hívja a titkárságomat, ha megtalálta a választ a kérdésre, és egyeztessenek időpontot egy újabb találkozóra.

– Így lesz, altábornagy úr. Hamarosan jelentkezem. És... – a parancsnok szemébe nézett – köszönöm.

Hegedűs mosolyogva biccentett, és a folyosóig kísért a történészt, ahol a szolgálatos tiszt gondjaira bízta.

Szalay kilépett a kapun, és a parkoló felé indult. Úgy érezte, kissé még mindig szédeleg mindattól, amit az elmúlt órában hallott, és attól, ami majd mindebből következni fog. Gépiesen vette elő a kocsikulcsot.

„Hát, akkor úgy néz ki, átírjuk a történelemkönyveket”,
gondolta, és beszállt a kocsiba.